

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 6708 3650; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

Fiskālās disciplīnas padomes
Fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstības novērtējuma darba grupas
Protokols Nr. 1 (18)

Rīgā

2023.gada 27.janvārī

Sanāksmi vada:

Fiskālās disciplīnas padomes loceklis, FR darba grupas vadītājs M.Āboliņš.

Piedalās:

Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	A.Jakobsons
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	I.Golsts
<i>Sekretariāts –</i>	
Fiskālās disciplīnas padomes sekretārs	N.Malnačs
Fiskālās disciplīnas padomes makroekonomikas eksperts	V.Zaremba
Fiskālās disciplīnas padomes juriste-lietvede	I.Jansone
<i>Finanšu ministrija –</i>	
Finanšu ministrijas fiskālās politikas departamenta direktora viet-niece; fiskālās pārvaldības nodaļas vadītāja	I.Blauberga
Finanšu ministrijas fiskālās pārvaldības nodaļas vadītāja vietnieks	M. Trautmanis

Sanāksmi protokolē:

Fiskālās disciplīnas padomes juriste

I.Jansone

Sanākšme sākas plkst. 10:30 un notiek daļēji attālinātās sanāksmes režīmā *MS Teams* vidē.

Sanāksmes atklāšana – M.Āboliņš

Fiskālo risku darba grupas vadītājs M.Āboliņš atklāj sanāksmi un pateicas FM pārstāvjiem par rasto iespēju tajā piedalīties.

1. Fiskālo risku deklarācijas (FRD)

Fiskālo risku darba grupas (FRDG) vadītājs M. Āboliņš informē, ka Finanšu ministrija ir gatavojusi Fiskālo risku deklarāciju, kas paredz Finanšu ministrijai fiskālā nodrošinājuma rezervi 2023. un 2024. un 2025.gadiem plānot Fiskālās disciplīnas likumā paredzētajā minimālajā apjomā, t.i. 0,1% no IKP.

M.Āboliņš lūdz Finanšu ministrijas pārstāvjus prezentēt galvenās izmaiņas, kas ir iestrādātas FRD.

Finanšu ministrijas pārstāvji atzīmē, ka, izstrādājot FRD, ir ņemtas vērā un iestrādātas iepriekš izteiktās fiskālo risku darba grupas rekomendācijas attiecībā uz fiskālo risku ietvaru.

Līdz ar to:

1. Saistībā ar FRDG komentāru attiecībā par AS Altum izveidotajām rezervēm, FM paskaidro, ka AS Altum ir iesniegusi neatkarīgus novērtējumus par rezervju apjomu gan no auditorkompānijas, gan Moody's Investors Service. Abi šie pētījumi apstiprina, ka izveidotās rezerves ir pietiekamas arī smagu krīžu gadījumos. FM AS Altum pastiprināti skata arī fiskālo risku kontestā. Kā arī FM no savas puses uzrauga AS Altum un seko līdzi programmām un piesaistītajiem finanšu līdzekļiem.

FRDG izsaka pateicību par padziļinātu izklāstu minētā jautājuma saistībā.

2. Jautājumā par Uzturlīdzekļu garantiju fonda (UGF) analīzi, FM nav ņēmusi vērā FRDG ieteikumu par atsevišķas nodaļas izveidi fiskālo risku deklarācijā. FM paskaidro, ka uzturlīdzekļu garantiju fonds ir ietverts budžetā un visas ar to saistītās izmaksas un ieņēmumi tieši neietekmē fiskālo telpu, jo prognozēs tas tiek ņemts vērā. Līdz ar to, tas nav fiskālais risks un nav jāietver FRD.

FRDG, uzklusot FM skaidrojumu, piekrīt, ka klasiskā izpratnē UGF izmaksas nav fiskālais risks, bet tomēr uzskata, ka UGF izmaksas ir ievērojami lielākas nekā Igaunijā un Lietuvā un, iespējams, ir rezultāts laicīgi neidentificētam fiskālam riskam, kas kļuvis par dārgu politiku. Līdz ar to būtu lietderīgi rosināt diskusiju par politikas izvēli un tās ieviešanas efektivitāti. FRDG piekrīt, ka tas nav FM kompetencē, tomēr FRDG šo jautājumu ietvers uzraudzības ziņojumā.

3. FM, uzklusot FRDG ieteikumu saistībā ar VAS "Latvijas dzelzceļš", ir izveidojusi fiskālo rezervi un klasificējusi to vispārējās valdības sektorā. FM vēl informē, ka ir aizsūtīta vēstule Eirostat un atbilde ir gaidāma drīzumā. Bez tam VAS "Latvijas dzelzceļš" līdz 28. februārim ir jānodod uz valdību ar informatīvo ziņojumu par nākotnes vīziju un nepieciešamajiem optimizācijas pasākumiem.

FRDG ir gandarīta par izveidoto fiskālo rezervi, bet atkārtoti aicina pārskatīt nākotnes perspektīvas un, iespējams, veidot lielākas rezerves. FRDG uzskata, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" acīmredzami ir nepieciešams jauns biznesa plāns.

4. Sadaļā par valsts kapitālsabiedrībām, FM paskaidro, ka izpildot FRDG lūgumu, ir papildināta FRD ar atsevišķu sadaļu par AirBaltic. FM ir atzinusi AirBaltic kā nekvantificējamu risku un tam ir vairāki iemesli: a) problēmas saistītas ar ekonomiskajiem cikliem; b) ieguldījumu apmēru un iespējamo varbūtību ļoti grūti prognozēt. Bez tam, AirBaltic ir uzdevums atgūt valsts ieguldītos līdzekļus un uzņēmums regulāri iesniedz MK informatīvos ziņojumus. AirBaltic ir sniedzis informāciju, ka pagaidām tai nebūs nepieciešams valsts atbalsts.

FRDG saka paldies FM kolēģiem par papildināto FRD ar sadaļu AirBaltic, bet FRDG joprojām uzskata, ka AirBaltic gadījumam ir nepieciešams izveidot fiskālo risku rezervi un šo jautājumu ietvers uzraudzības ziņojumā.

5. Saistībā ar FRDG izteikto jautājumu sadaļā par energoresursu cenu ārkārtējā pieauguma ietekmi uz publiskajām finansēm, FM nav atspoguļojusi informāciju par elektrības neto norēķinu sistēmas ietekmi uz valsts budžetu, jo paskaidro, ka tajā nav paredzēta valsts

budžeta iesaiste, sistēma ir izveidota pašpatēriņam un tajā veidojas uzkrājums, kurš tiek norakstīts. Līdz ar to, FM nesaskata riskus šajā gadījumā.

FRDG, uzklusot FM skaidrojumu, secina, ka šo jautājumu vajadzētu detalizētāk papētīt.

6. Saistībā ar FRDG izteikto lūgumu attiecībā uz finanšu sektorā uzkrātajām rezervēm krīžu segšanai, FM ir analizējusi noguldījumu garantiju fonda gadījumu. FM paskaidro, ka noguldījumu garantiju fonds publicē informāciju par saviem pieejamiem līdzekļiem krīzes situācijās. FM uzskata, ka šajā gadījumā fiskālā nodrošinājuma rezerves izveidošanai nav pamata.

FRDG ir gandarīta par sadaļas izvēršanu, bet lūdz FM precizēt ietekmi uz budžetu. Minētā lūguma sakarā, FM pārstāvji norāda, ka šajā gadā šo informāciju neprecizēs, bet atstās uz nākamo gadu.

7. Sadaļā par fiskāliem riskiem saistībā ar “būvnieku karteļa” lietu, FM paskaidro, ka fiskālā nodrošinājuma rezerve uz nākotnes gadiem nav nepieciešama, jo lēmums “būvnieku karteļa” lietā ir pieņemts par vēsturiskajiem gadiem. Līdz ar to, risks ir iestājies un rezerve netiek veidota.

FRDG uzklusot skaidrojumu, pieņem to, bet turpinās to izvērtēt arī turpmākajās FRDG sēdēs.

8. Saistībā ar FRDG jautājumu par grāmatojumu Latvijas valsts gāzes rezerves iepirkumam un kādi grāmatojumi tiek plānoti pēc tā pārdošanas, FM paskaidro, ka konceptuāli ir bijuši divi darījumi: vienā ir iesaistīts AS Latvenergo, kur ietekme uz budžetu nav, bet otrs darījums ir valsts rezervju iegāde, kas ir finansēts no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem un tas ir grāmatots kā izdevumi un, ja gadījumā šīs rezerves tiks pārdotas, tad tie būs ieņēmumi.

FRDG uzklusa FM sniegto informāciju minētā jautājuma sakarā.

Ņemot vērā visu iegūto informāciju, FRDG papildus vēlas saņemt atbildes saistībā ar FRD sadaļā ietvertu informāciju par klimatu, piemēram, klimatu investīciju sasaiste ar budžetu un kādi riski rodas, ja netiek sasniegti mērķi, kā arī par sadārdzinājumu projektos, piemēram, Rail Baltica.

Par klimatu runājot, FM paskaidro, ka ir pieejami diezgan lieli fonda līdzekļi, bet nākotnē ir jādomā, kādā veidā finansēs šos pasākumus no nacionālā budžeta, bet patreiz ir paļaušanās uz struktūrfonda finanšu līdzekļiem. Savukārt par sadārdzinājumu runājot, nelielas rezerves šim gadījumam ir paredzētas, tomēr tās nevar nosegt sadārdzinājumu pilnā apmērā visos projektos.

FRDG vadītājs saka paldies FM pārstāvjiem par izklāstu un visām ieviestajām izmaiņām, kā arī to, ka izstrādājot FRD ir ņemti FRDG ieteikumi.

Klātesošie diskutē par FRD un uzraudzības ziņojumā iekļaujamo informāciju fiskālo risku sadaļā.

Atsaucoties uz augstāk minēto, FRDG nolemj:

- 1.1. Pieņemt zināšanai FM sniegto informāciju par fiskālo risku deklarāciju.

- 1.2. Detalizētu viedokli par FRD paust uzraudzības ziņojumā.
- 1.3. Padziļināti izpētīt jautājumu par līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem - kā tiek plānoti un izlietoti, un izvērtēt nepieciešamību iekļaut šo jautājumu nākošā gada FRD.
- 1.4. Apstiprināt FM piedāvāto fiskālā nodrošinājuma rezervi 2023. gadam 0,1% no IKP.

M.Āboliņš – par;
A.Jakobsons – par;
I.Golsts – par

Sanāksmi slēdz plkst. 12:30

Darba grupas vadītājs

M. Āboliņš

Sēdes sekretāre

I.Jansone

I.Jansone 29495878
inga.jansone@fdp.gov.lv